

GLAZBENA PROSLAVA SUDAMJE 2025. GODINE

MIRKO JANKOV

SUDAMJA, PROSLAVA BLAGDANA SV. DUJMA (DUJE) – SALONITANSKOGA BISKUPA KOJI JE PODNIO MUČENIŠTVO ZA KRISTA U JEKU DIOKLECIJANOVA PROGONA KRŠĆANA, DANA 10. TRAVNJA 304. – ZA ŽITELJE SPLITA, ALI I SVE KOJI SE U TE DANE NAĐU U GRADU POD MARJANOM, ISKUSTVO JE ŠTO PODJEDNAKO ODIŠE AUTENTIČNOM STARINOM I ZANIMLJIVOM NOVOŠĆU. U SMJENI GENERACIJA TE POVIJESNIH EPOHA I STILOVA MOŽEMO SAMO ZAMISLITI KAKVA JE SVE GLAZBA U PROŠLOSTI ODJEKIVALA SPLITSKIM KALAMA I TRGOVIMA, RIVOM I PJACOM (NARODNIM TRGOM), NAPOSE PAK U KATEDRALI UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE ILI SV. DUJMA, UJEDNO I MJESTU POČINKA NJEGOVIH ZEMNIH OSTATAKA. GLEDAJUĆI NIJEME, NO NADASVE DRAGOCJENE KADROVE PROCESIJE ZA SVEČEV BLAGDAN, KOJE JE 1911. KRATKIM DOKUMENTARNIM FILMOM OVJEKOVJEČIO PREDVODNIK HRVATSKE KINEMATOGRAFIJE JOSIP KARAMAN, TEŠKO JE PREŽALITI ONDAŠNJU NEMOGUĆNOST BILJEŽENJA ZVUKA. IPAK, ZNAMO DA JE I TU, JEDNAKO KAO SVE STARE SUDAMJE, PRATIO PODJEDNAKO ŠUŠUR SPLIĆANA I HODOČASNIKA, PUTNIKA I NAMJERNIKA KOJI SU SE U TE DANE SLIJEVALI U SPLIT; PREPLETALE SU SE NJIHOVE MOLITVE, ZAVJETI, GOVORI I RAZGOVORI, PJESMA I SVIRKA – SLIČNO KAO I DANAS.

Proslavi prvoga splitskog nebeskog Pokrovitelja, najpoznatijega među svetim Solinskim mučenicima, prethodi devetnica u njegovu čast, obnovljena s uspostavom suverene Republike Hrvatske 1991. godine. Uz nakanu da se vjernici duhovno i kulturno što bolje pripreme za samu *fjerru* sv. Dujma, u splitskoj se katedrali već trideset i petu godinu poslije večernjih euharistijskih slavlja upriličuju i koncerti uglavnom klasične glazbe te slični prikladni programi. Tako je bilo i ove godine, a u nastavku teksta izložit će se osnovna zbivanja po danima – od početka devetnice, 28. travnja, do njezina kraja, tj. proslave same svetkovine sv. Dujma 7. svibnja (temeljitiya izvješća moguće je pronaći

na mrežnoj stranici Splitsko-makarske nadbiskupije: <https://smn.hr/>.

Na misnim slavljinima ove su godine sudjelovali pojedini dekanati Splitsko-makarske nadbiskupije; predslavili su svećenici iz pojedinih dekanata (mahom dekani), uz župnika katedralne župe dr. sc. don Antu Mateljana i još neke svećenike, kao i uz glazbeno sudjelovanje svojih crkvenih mješovitih pjevačkih zborova. Liturgijske proslave započinjale su u obližnjoj crkvi sv. Filipa Nerija, po mnogima najljepšoj baroknoj crkvi u Splitu, gdje bi se izmolila jubilejska molitva s kratkom službom riječi te prigodnim nagovorom nekog od splitskih svećenika. U svjetlu ovogodišnjega Jubileja, vjernici kao *hodočasnici nade* potom su u

procesiji dolazili do katedrale pjevajući *Jubilejski himan* naziva *Plamen živi neugasle nade*, koji je prepjevao don Ante Mateljan, a glazbeno ga priredio mo. don Šime Marović (u originalu: *Fiamma viva della mia speranza*; stihovi: Pierangelo Sequeri; glazba: Francesco Meneghello). Nakon euharistijskoga slavlja u većini slučajeva slijedili su koncerti glazbenika i ansambala iz Splita i njegove okolice; glazbene izvedbe najavljivala je Antonela Šoša.

Prvoga dana trodnevnice hodočastio je Katedralni dekanat; sv. misu predvodio je mons. Marin Barišić, splitsko-makarski nadbiskup u miru. Pjevao je Mješoviti pjevački zbor Gospe od Zdravlja (voditelj: mo. fra Stipica Grgat OFM; orguljska pratnja: s. Zorislava Radić ŠSF). Na koncertu se okupljenima predstavio Mješoviti pjevački prvostolni zbor sv. Dujma pod ravnanjem mo. don Šime Marovića, katedralnoga kapelnika; orguljsku potporu pružila je mo. s. M. Mirta Škopljanac-Maćina MVZ. Kao solisti nastupili su sopranistica Marija Bubić Jaman, altica Vilma Tolić te baritoni Josip Alajbeg i Ivan Bošnjak. Komorni orkestar činili su violinistica (I.) Ana Tošić d'Ambra, violinist (II.) Damiano Cosimo d'Ambra, violist Stipe Marinić, violončelist Robert Žburin, flautistica Marija Bašić Markotić te oboist Ivan Baričević Milić. Katedralni zbor izveo je izbor skladbi iz pera kapelnika splitske prvostolnice (I. Lukačić, B. Pellizzari, T. Cecchini, J. Bajamonti, Š. Marović), potom nekoćine stranih autora (J. S. Bach, W. A. Mozart i A. Salieri) te dvije skladbe iz grkokatoličke liturgije.

Drugi dan trodnevnice katedralu je pohodio Konkatedralni dekanat;

misno je slavlje predvodio don Petar Paradžik, vikar konkatedrale sv. Petra apostola (kao zamjenik dekana don Mislava Šaškora). Pjevao je Konkatedralni mješoviti zbor sv. Petra (voditelj: mo. Mirko Jankov; orguljska pratnja: gosp. Mislav Čargo). Na koncertu je potom nastupio orguljaš i muzikolog Mirko Jankov te sopranistica Ida Bilić Katić. Program je obuhvatio solistička djela pojedinih europskih orguljskih škola iz 17. i 18. stoljeća (G. Frescobaldi, J. S. Bach, L. Marchand, W. Boyce, nepoznati autori skladbi iz arhiva franjevačkih samostana na Visovcu i u Makarskoj) te sakralne skladbe za sopran uz orguljsku pratnju, nastale u rasponu od 17. do 21. stoljeća (F. Durante, A. Stradella, J. S. Bach i Ch. Gounod, I. Zajc te B. Juračić).

Trećega dana trodnevnice hodočastio je Trogirski dekanat; sv. misu predvodio je don Nikola Mikačić, župnik Župe Gospe od Andela iz Trogira te dekan Trogirskoga dekanata. Pjevao je Mješoviti zbor župe Gospe od Andela (voditeljica i orguljska pratnja: mo. Ursa Ljuban). Na koncertu se predstavio Biskupijski mješoviti zbor sv. Stjepana – Hvar pod ravnanjem mo. Slavka Reljića, uz orguljsku pratnju Andre Čale. Kao solisti nastupili su sopranistica Ana Malovan, tenor Vladimir Garić, bariton Dario Belić te bas Juraj Zaninović. Hvarski zbor i solisti izveli su djela domaćih i stranih skladatelja (G. F. Händel, C. Franck, M. Duruflé, Ch. Gounod, V. Stahuljak, K. Odak, A. Klobučar, A. Igrec), dok je A. Čalo izveo jednu orguljsku improvizaciju.

Četvrtoga dana hodočastio je Omiški dekanat; sv. misu predvodio je don Jozo Gojsalić, župnik Župe sv.

Mihovila arkandela iz Omiša i dekan Omiškoga dekanata. Pjevao je Mješoviti zbor župe sv. Mihovila (voditeljica i orguljska pratnja: mo. Irena Pera). Nakon euharistijskoga slavlja uslijedilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom s nakanom za duhovna zvanja; klanjanje je predvodio don Vedran Torić, dok su ga glazbeno animirali bogoslovi Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu.

Petoga dana hodočastio je Imotski dekanat; sv. misu predslavio je fra Zoran Kutleša OFM, župnik Župe sv. Franje iz Imotskoga te dekan Imotskoga dekanata. Pjevao je Mješoviti zbor župe sv. Franje Asiškoga (voditelj: mo. Anđelko Nikolić; orguljska pratnja: s. Sofija Vuković ŠSF). Na koncertu je nastupio Mandolinski orkestar *Sanctus Dominio* iz Splita pod ravnanjem mo. Vladimira Lukasa. Uz njih se okupljenima predstavio i Mlađi orkestar *Andeli svirači*, koji čine najmlađi članovi Gradskoga Mandolinskog Društva, pod vodstvom Ane Mlačić, te *Mandolinski kvartet UMAS*, koji čine studenti mandoline iz novootvorene klase prof. Ivane Kenk Kalebić na Umjetničkoj akademiji u Splitu. Na programu su bile skladbe S. Salvettija, C. Muniera i T. Kalebića, J. N. Hummela i D. Šostakovića (u aranžmanu D. Škorić Ferrari). Kao solistica nastupila je Ana Mlačić.

Šestoga dana trodnevnice hodočastio je Cetinski dekanat; sv. misu predvodio je don Slavko Volarević, župnik Župe sv. Mihovila arkandela iz Trilja te dekan Cetinskoga dekanata. Pjevao je Mješoviti zbor župe sv. Mihovila (voditelj: mo. Tonči Šipić – Sokol; orguljska pratnja: s. M. Mirta Lišnić SMI). Poslije misnoga slavlja

nastupio je Zbor sestara milosrdnica Provincije Navještenja Gospodinova iz Splita pod ravnanjem svoje dugogodišnje voditeljice mo. s. M. Mirte Škopljanac-Maćina, te uz orguljsku pratnju mo. don Ivana Urlića. Kao solistice nastupile su: s. M. Valentina Ivković-Mandac MVZ, s. Marija Palić MVZ te s. Antonija Delonga MVZ; s. M. Cecilija Bašić MVZ najavljivala je glazbene točke. Zbor se predstavio djelima iz riznice gregorijanske glazbe te onima iz ostavštine splitskih katedralnih kapelnika (T. Cecchini, B. Pellizzari, J. Bajamonti), uz poseban naglasak na prinosima mo. don Šime Marovića, skladatelja koji je ovome vokalnom ansamblu kroz niz godina posvetio više prigodnih djela.

Sedmoga dana hodočastio je Makarski dekanat; sv. misu predvodio je don Jure Lovrinčević, župnik Župe sv. Marka evanđelista iz Makarske te dekan Makarskoga dekanata. Pjevao je Mješoviti zbor župe sv. Marka (voditelj i orguljska pratnja: mo. Marin Turić). Poslije misnoga slavlja nastupio je Mješoviti zbor vjeroučitelja Splitsko-makarske nadbiskupije *Sv. Anastazije* pod ravnanjem mo. Marina Turića, a predstavljen je i godišnjak vjeroučitelja *Svjedok*.

Osmoga je dana hodočastio Neretvanski dekanat; sv. misu predvodio je don Davor Bilandžić, župnik Župe sv. Nikole biskupa u Metkoviću i dekan Neretvanskoga dekanata. Pjevao je Mješoviti zbor župe sv. Nikole (voditeljica: mo. s. M. Marijana Cvitanović SMI; orguljska pratnja: gosp. Vice Šiljeg). Uslijedilo je potom predavanje dr. sc. don Marka Trogrlića povodom 1100. godišnjice splitskih crkvenih sabora.

Posljednjega dana devetnice upri-
ličeno je otvaranje moćnika sv. Duj-
ma, za što su po starome običaju za-
duženi prepozit Prvostolnoga kaptola
don Radojko Vidović te splitski gra-
donačelnik gosp. Ivica Puljak. Sveča-
nu I. večernju sv. Dujma predvodio
je mons. Zdenko Križić, splitsko-ma-
karski nadbiskup, u zajedništvu s cr-
kvenim dostojanstvenicima i gostima,
dok je propovijedao o. Vinko Mamić
OCD. Pjevao je Mješoviti pjevački
prvostolni zbor sv. Dujma pod rav-
nanjem mo. don Šime Marovića te
uz orguljsku pratnju mo. s. M. Mirte
Škopljanac-Maćina.

Na samu svetkovinu sv. Dujma
održana je po stoljetnom običaju sve-
čana procesija ulicama grada Splita sa
Svečevim moćima te potom sv. misa
na Splitskoj rivi koju je, u koncele-
braciji s brojnim biskupima i svećen-
stvom te uz sudjelovanje nekoliko
desetaka tisuća vjernika, predvodio
biskup hvarsko-bračko-viški mons.
Ranko Vidović. Pjevačke snage na lit-
urgijskoj proslavi udružili su Mješo-
viti pjevački prvostolni zbor sv. Duj-
ma (voditelj: mo. don Šime Marović),
Mješoviti zbor župe Gospe Fatimske
(voditeljica: mo. s. Pavla Negovec OP)
i Mješoviti zbor Gospe od Zdravlja
(voditelj: mo. fra Stipica Grgat), pod
ravnanjem mo. don Šime Marovića,
a uz orguljsku pratnju mo. s. Mirte
Škopljanac-Maćina. Pjevanje je pra-
tio i puhački komorni sastav *Brass qu-
inttet* iz Splita, koji čine Lenko Mar-

kusović na I. trubi, Jakov Jurić na II.
trubi, Ljudevit Potza na rogu, Nikolaj
Drangovskij na trombonu te Predrag
Svačić na tubi.

Ukupno gledajući, Sudamja u
2025., Jubilejskoj godini – u kojoj
također s ponosom obilježavamo i
1100. godišnjicu Hrvatskoga Kraljev-
stva i splitskih crkvenih sabora, tako-
đer i 1700. obljetnicu početka Prvoga
ekumenskog koncila, održanog 325.
u Niceji – vjernicima i svim žiteljima
grada Splita te njegovim posjetitelji-
ma ponudila je raznolik zbir događa-
nja, kako crkvenih tako i svjetovnih.
Ovim prilogom htjelo se zabilježiti
osnovne podatke o njezinim duhov-
no-kulturnim aspektima i nositeljima,
kojima je stjecište, odnosno susretište
upravo katedrala sv. Dujma, drevni
splitski *Domus orationis*, no isto tako i
časni *Domus musicae*, jedno od ključ-
nih mjesta njegovanja (crkvene) glaz-
bene umjetnosti u Splitu. U nizu litur-
gijskih slavlja, predavanja i glazbenih
manifestacija održanih i tijekom ove
devetnice, “crvena nit” koja ih je or-
ganski prožimala jest jasna svijest da
je *kult* neodvojiv od *kulture*, navlastito
one ponikle iz kršćanske istine i po(r)-
uke, dakako i svjedočkoga života bi-
skupa starokršćanske Salone, svetoga
Dujma – mučenika čija vjernost zrači
iz svakog elementa kojim je Sudamja
poodavna ucijepljena u sam identitet
grada koji mu je povjeren u trajnu za-
štitu i zagovor.